

آینه بی غبار

دفتر سوم: گزینش و تحلیل چند شعر فاطمی
به اهتمام سید مهدی حسینی رکن آبادی

سرشناسه: حسینی رکن آبادی، سیدمهدی، ۱۳۴۷ -
 عنوان و نام پدیدآور: آینه بی غبار (دفتر سوم): گزینش و تحلیل چند شعر فاطمی /
 به اهتمام سیدمهدی حسینی رکن آبادی.
 مشخصات نشر: قم: هیأت امروز، ۱۳۹۹.
 مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص.
 شابک وضعیت: ۳۷۰۰۰۰-۹۷۵۴۶۰-۳ ریال ۳۷۸-۶۲۲-۹۷۸:
 فهرست نویسی: فیبا
 عنوان دیگر: گزینش و تحلیل چند شعر فاطمی.
 موضوع: فاطمه زهرا (س)، ۸؟ قبل از هجرت - ۱۱ ق. -- مراثی
 موضوع: Fatimah Zahra, The Saint -- Elegiac poetry
 موضوع: مرثیه و مرثیه سرایی
 موضوع: Elegiac poetry
 موضوع: شعر مذهبی فارسی -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
 موضوع: Religious poetry, Persian -- ۲۰th century -- History and criticism
 رده بندی کنگره: PIR۴۰۷۱
 رده بندی دیوینی: ۸۱۶ / ۶۲۰۸۳۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۳۶۲۲۸
 وضعیت رکورد: فیبا

آینه بی غبار (دفتر سوم)
 گزینش و تحلیل چند شعر فاطمی
 به اهتمام سیدمهدی حسینی رکن آبادی

نشر: هیأت امروز
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۵۴۶-۰۰۳
 قطع: رقعی
 شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
 نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰
 قیمت: ۳۷۰۰۰ تومان

تلفکس: ۰۲۵-۳۲۹۲۸۹۵۱
 پیامک: ۳۰۰۰۱۵۴۲
 وبگاه: www.1542.org
 رایانامه: info@1542.org

فهرست مطالب

پیش‌گفتار..... ۱۲

تحلیل اشعار فاطمی شاعران پیش‌کسوت

همای دین ز قیام تو بال و پر دارد / غلامرضا سازگار..... ۱۹

سهولت ارتباط مخاطب و شاعر..... ۲۳

سرمایه محبت زهراست دین من / سیدرضا مؤید..... ۲۸

زبانزد خاص و عام..... ۳۰

به هر بهار نیستم، به جز خزان بی تو / علی الهادی..... ۳۳

گرایش به سهل ممتنع سرایی..... ۳۵

بهشت روی زمین، خانه گلین تو بود / محمدجواد غفورزاده..... ۴۰

لطافت طبع در روایت مرثیه..... ۴۲

بمیرم آن همه احساس بی‌تعلق را / غلامرضا شکوهی..... ۴۷

ادراک شاعرانه..... ۴۹

قصه را تازیانه می‌داند / محمدعلی مجاهدی..... ۵۳

درنگی در قالب ترجیع‌بند..... ۵۶

نقش علی‌ست در دل آئینه، یا تویی؟ / مرتضی امیری‌اسفندقه..... ۵۸

شکوه سادگی..... ۶۱

تحلیل سایر اشعار فاطمی

- ارث دریا بود آنچه قسمت مرداب شد / مرضیه نعیم امینی ۶۹
- بیان مضمون محور ۷۰
- می خواست تا علی ست بماند، توان نداشت / سید رضا جعفری ۷۵
- استدلال آفرینی شاعرانه ۷۷
- دل حریم نور گردد با نگاه فاطمه / جواد محمدزمانی ۸۱
- شاعرانه های پندآمیز ۸۳
- به دعای تو سخت محتاجم! مهربان علی و عایم کن! / سید محمد جواد شرافت ۸۵
- بیان صمیمی ۸۷
- یکی برای علی ماند و آن یکی همه بود / مجید تال ۹۰
- بیان غامیانه محور ۹۳
- این بود دستمزد رسالت؟ زمینیان! / امید مهدی نژاد ۱۰۰
- بیان مجازی (۱) ۱۰۱
- از فدک تا کربلا یک خط طغیان بیش نیست / حسین اسرافیلی ۱۰۴
- بیان مجازی (۲) ۱۰۶
- جز فاطمه در قلب علی نیست مقیمی / سید حمید رضا برقمی ۱۰۹
- بیان تداعی محور ۱۱۱

- ۱۱۷..... ما عشق را پشت در این خانه دیدیم / حسن بیاتانی
- ۱۱۹..... جریان سیال خیال
- ۱۲۴..... مرز بهشت و دوزخ از آن روز این در است / مهدی مردانی
- ۱۲۶..... تصویرسازی ذهنی
- ۱۲۹..... این در آتش گرفته، پنجره فولاد شد / محسن حنیفی
- ۱۳۱..... وصف، تصویر، تداعی
- ۱۳۵..... آیه در آیه وصف تو جاریست / سیدمحمدجواد شرافت
- ۱۳۹..... مدح شاعرانه

گزیده اشعار فاطمی

- ۱۴۵..... اینک بهار، فصل «فصل الربک» است / سیدمحمدرضا یعقوبی آل
- ۱۴۸..... تو خطبه می خواندی و می لرزید مسجد / سیدحمیدرضا برقی
- ۱۵۱..... پشت در باز هم ای کاش که سائل باشد / محمدحسین ملکیان
- ۱۵۴..... اعجاز، تشنه بود و خدا کوثر آفرید / مهدی مردانی
- ۱۵۵..... فقط شیه خودت هستی! فقط شیه خودت زهرا! / علیرضا قزوه
- ۱۵۶..... ای مهربان تر از همه شهر با علی / جواد محمدزمانی

- ۱۵۸..... اما چرا این روزها دیگر نمی‌خندی؟ / سید محمد جواد شرافت
- ۱۶۰..... روزی که بخندد همه شهر بهاری ست / محمد حسین ملکیان
- ۱۶۲..... تو آمدی و زن به جمال خدا رسید / علیرضا قزوه
- ۱۶۴..... امیدوار که باشی، گره‌گشا زهراست / سعید بیابانکی
- ۱۶۶..... درون خانه خود سنگر شهادت داشت / جعفر عباسی
- ۱۶۸..... نان افطار تو وصفش همه جا پیچیده ست / مسعود یوسف پور
- ۱۷۰..... حس می‌شود حضور شما موقع اذان / هادی جانفدا
- ۱۷۲..... شعر در وصف تو باشد بال در می‌آورد / مجتبی حاذق
- ۱۷۳..... کوه شد تصویری از آن داغ پنهان در زمین / سید مهدی حسینی رکن‌آبادی
- ۱۷۵..... هیچ کس اینجا نمی‌فهمد زبان گریه را / سید عبدالله حسینی
- ۱۷۶..... بعد تو دارد مدینه غربتی بی حدّ و مرز / سیده تکم حسینی
- ۱۷۸..... زیباتر است بر قد رنگین کمان، شکست / مهدی مردانی
- ۱۷۹..... تویی که فاطمه‌ای، اوج روضه‌ات «در» نیست / محمد رفیعی
- ۱۸۰..... آه از این شعله که خاموش نگردد دیگر / یوسف رحیمی
- ۱۸۱..... من میان کوچه بودم، روضه‌خوان در کربلا / علی سلیمان
- ۱۸۳..... پسر نیامده از راه، آه خواهد رفت / عطیه‌سادات حجتی
- ۱۸۵..... شاید او در دل گهواره زبان وا می‌کرد / رضا خورشیدی‌فرد

پیش گفتار

خدای را شاکریم که تاکنون دو جلد از دوره کتاب «آینه بی غبار» با هدف معرفی اشعار فاطمی، گزینش و به مخاطبان مشتاق تقدیم شده است. جلد اول و دوم کتاب، با محوریت مدایح و مراثی فاطمی اشعار هفت شاعر پیش کسوت، گزینش و ارائه شد و اکنون جلد سوم آن پیش روی شماست. پیش از مطالعه کتاب، تأمل بر نکاتی که در ادامه مطرح می شود، ضرورت دارد.

امروزه یکی از واقعیت های انکارناپذیر در عرصه شعر و ادبیات این است که میان آنچه در برخی هیأت ها و محافل عزاداری به نام شعر ارائه می شود با تعریف شعر واقعی، گاهی فاصله ای نجومی افتاده است! دیدگاه های مختلفی در این باره وجود دارد که هر کدام در جای خود محترم است؛ اما واقعیت غیرقابل انکار این است که: ارائه نظم و شعار به جای «شعر» و نیز ساده اندیشی، به جای ساده سرایی و عوامانه سرایی به جای عوامیانه سرایی و خطاهایی از این دست، هیچ گاه قابل اغماض یا توجیه نیست.

شعری که در هیأت ارائه می شود، باید مطابق و متناسب با نیاز مخاطب عام و خاص باشد. نمی توان مخاطب «عام» را «عوام» تصور کرد (چون قطعاً هر کدامشان، به میزان درک خود تصویری عمومی از تعریف شعر دارند) از سوی دیگر

نمی‌توان سلیقه و نیز ادراک هنری مخاطب «خاص» را به بهانه غلبه مخاطب «عام»، در هیأت نادیده گرفت. امروزه، نادیده گرفتن سطح آگاهی و درک هنری مخاطب عام، متهم کردن او به شعرنافهمی، و بیرون راندن مخاطب خاص به شکل ناخواسته (به بهانه ارائه شعر در سطح مردم عام) به بارزترین شکل ممکن دارد اتفاق می‌افتد.

نکته مهمی که در این کتاب با ارائه شعر متناسب، مطرح می‌شود این است که قطعاً می‌توان در هیأت شعری خواند که هم واقعاً «شعر» باشد و هم جذاب، عام‌پسند و تأثیرگذار باشد؛ یعنی تمام مخاطبان (عام و خاص) را راضی نگه دارد و حتی سطح ادراک هنری و معنوی آنان را ارتقا دهد.

به نظر می‌رسد امروزه چند فرهنگ والا و اصیل در هیأت‌ها مظلوم واقع می‌شود:

- «حقیقت شعر»؛ واقعیتهایی که در هیأت‌ها با آن مواجه هستیم، با «حقیقت شعر» فاصله بسیاری دارد.

- «مخاطب»؛ متأسفانه در موارد بسیاری، «مخاطب» عوام تصور می‌شود و به این بهانه، شعری ضعیف به او ارائه می‌شود!

- «مقام الهی اهل بیت»؛ گاه در اشعار، تصویری سالم، دقیق و باورپذیر از ایشان ارائه نمی‌شود.

این کتاب به دنبال آن است که با طرح چند سؤال مهم، ذهن مخاطبان را به کلنجار وادارد:

شاعران امروز - که شعرشان در هیأت‌ها به وفور خوانده می‌شود - آیا شعرشان از قابلیت‌های ماندگاری بهره‌مند است؟ یا سرنوشت بسیاری از شاعران سبک هندی و سبک بازگشت را خواهد یافت؟